No. 1813 Zaterdag 28 September 1918. 35ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Onze Begrooting voor het jaar 1918 in de Eerste Kamer.

I.

De beraadslaging wordt geopend.

De heer VAN KOL: Mijnheer de Voorzitter! De Memorie van Antwoord op het wetsontwerp betreffende de begrooting voor Curaçao voor 1918, naar aanleiding van het Voorloopig Verslag dezer Kamer ingediend, maakt het ons niet gemakkelijk. Men vindt daar tal van verwijzingen, en terwijl wij hier met allerlei heterogene onderwerpen dagelijks bezig zijn, tal van onderwerpen moeten bestudeeren, heel wat werkzaamheden moeten verrichten, kunnen wij dan in bibliotheken gaan zoeken, en wanneer men dan gevonden heeft waarnaar wordt verwezen, bevat dat nog bitter weinig van het verlangde. Daaruit blijkt geenszins het streven, wat mijns inziens de plicht is van die ambtenaren, die daarvoor over heel wat meer tijd beschikken dan wij, om de Volksvertegenwoordiging behoorlijk in te lichten en haar de taak zooveel mogelijk te verlichten.

Wat nu de verschillende zaken die met instemming zijn begroet op deze begrooting betreft, in het Voorloopig Verslag zijn zij opgesomd en ik zal ze dus niet herhalen. Alleen een paar punten wil ik releveeren, waaromtrent verschil van meening bestaat tusschen de Memorie van Antwoord en het Voorloopig Verslag.

Het telegramtarief, om een enkel cijfer te noemen, bedraagt per woord tusschen Curaçao en Nederland f4,07. Nu heb ik verschillende gegevens voor een gelijken afstand waar men nauwelijks het derde betaalt, zoodat wij een driemaal te duur tarief hebben. Op blz. 4 van de Memorie van Antwoord belooft de Minister dat na den oorlog te zullen regelen. Hij erkent dat het contract, dat met die kabelmaatschappij is getroffen, onereus is. De Regeering draagt de helft van de kosten en krijgt slechts een klein gedeelte van de winst. Wanneer nu het contract ten einde is, dient men er naar te streven betere voorwaarden te bedingen. Er zal dan of wel een behoorlijk contract moeten worden gesloten of op andere wijze een oplossing gevonden. Gedurende den oorlog was de kabel stuk, naar men meende, een voorwendsel der Maatschappij. Toen heeft het feit zich voorgedaan, dat een Duitsch oorlogsschip de haven van Willemstad binnenvoer, *de Karlsruhe*, en dat de Gouverneur van de Nederlandsche kolonie van den commandant van dat schip moest vernemen — het was in Augustus 1914 — of Nederland al dan niet in oorlog verkeerde met Duitschland of andere landen.

De telefoon is in handen van particulieren. Zij is allerellendigst; wanneer het regent schijnt zij niet te werken. Waarom ze niet overgenomen voor de gemeente? Dat zou tevens rendabel blijken te wezen.

De brug tusschen het stadsdeel Pietermaai en de wijk Otrabanda, er is herhaaldelijk over geklaagd. Op bladz. 6 van de Memorie van Antwoord staat dat zij particulier bezit is en het tolgeld zeer laag. Het eerste was bekend. Mijnheer de Voorzitter; wanneer men echter eenmaal heeft bijgewoond het drukke verkeer op die brug, dan zal men gezien hebben, dat tal van negers, die blootsvoets één cent moeten betalen en met de schoenen aan twee cent, de schoenen uittrekken om over de brug te gaan, dan wel van den waterweg gebruik maken. Waarom dus die brug niet onteigend en die tol- en bruggelden, die toch niet meer van onzen tijd zijn, afgeschaft om aldus het vrije verkeer tusschen twee stadsdeelen mogelijk te maken?

Van verschillende Nederlandsche ambtenaren op Curaçao heb ik klachten gekregen, dat hun meerderjarige kinderen, wanneer zij naar Nederland terugkeeren, het recht op vrije overtocht naar Nederland verliezen. De ouders staan daardoor voor de moeilijke keuze hun kinderen achter te laten in een land als Curaçao, waar vreemdelingen moeilijk een bestaan vinden, en wat zij niet gaarne doen, dan wel zelf die passagegelden te betalen. Waarom niet voor hun kinderen, welke, als zij een of twee jaar jonger zijn, wel degelijk kostelooze passage genieten, den weg naar het moederland opengesteld indien zij zulks verlangen?

Tegen het venten der „b a k j e s," dat zijn kinderen, die met bloemen en andere snuisterijen langs de straat loopen en die door armoede tot onzedelijkheid worden gedreven, — het zijn meestal meisjes — is een ontwerp-verordening aanhangig gemaakt, waarbij o. m. het venten door meisjes beneden den leeftijd van 16 jaar wordt verboden. Doch wat zal er dan gedaan worden om, waar de armoede blijft bestaan, dien kinderen de noodige middelen te verschaffen, ten einde in hun onderhoud op eerlijke wijze te voorzien?

De godsdienstige behoeften. Met de voorziening daarin is het eigenaardig gesteld en men heeft te dien aanzien een zeer onbillijken maatstaf aangenomen tegenover verschillende godsdiensten. Als men aan de hand van het Koloniaal Verslag een berekening maakt, ziet men, dat voor 602 Israëlieten uit de schatkist wordt besteed een bedrag van f 3700 en voor ruim 50,120 Roomsch-Katholieken, welke de overgroote meerderheid op deze eilanden vormen, slechts f 27,150. Neem nu als maatstaf 1000 inwoners, dan wordt om te voorzien in de godsdienstige behoeften: per 1000 Katholieken f 540 en per 1000 Israëlieten f 6160 of 11½ maal meer uit de schatkist betaald. Hoe soms in die godsdienstige behoeften wordt voorzien blijkt uit het Koloniaal Verslag. Men vindt daar twee soorten Israëlieten: Nederlandsch-Hervormde en Portugeesche Israëlieten. Ik meen mij te herinneren, dat de oprichting van die laatste sekte een soort particuliere liefhebberij is geweest van enkele personen. Die personen kregen toen het recht dadelijk een leider aan te stellen, die f 3700 van het Gouvernement trekt. En thans heeft men daarvoor genomen als voorganger in hun geloof, een tandarts.....

Dat gouvernementeele schrielheid soms wel eens de perken te buiten gaat, waaraan men in het land van den dollar niet zou denken, wil ik toelichten door enkele voorbeelden.

De P a a r d e n b a a i van Aruba heeft men laten verzanden en men wacht nu totdat de Curaçaosche havenwerken voltooid zullen wezen, om eerst dan te beginnen om de gevolgen weg te nemen van hetgeen men door verwaarloozing heeft laten bederven.

Op B o n a i r e is een boei weggeslagen en ofschoon die op vrij korten afstand ligt, te Klein Bonaire, schijnt men niet in staat die terug te halen; dus laat men ze maar liggen. Het leggen van een tweede boei is noodzakelijk. Vroeger tijd hebben drie schepen aan de éene vroegere boei gelegen en zijn bij storm door het breken van den kabel ernstig beschadigd. Er is reeds in 1912 f 4000 gevraagd voor een tweede boei, maar deze is tot dusverre nog niet gelegd.

Het d r i n k w a t e r op A r u b a is vuil en ongezond. Men leest in het Koloniaal Verslag duidelijk, dat verschillende ziekten het gevolg waren van het drinken van dat brakke water. Op bladz. 5 van de Memorie van Antwoord kan men lezen, dat eindelijk het verschaffen van een goede drinkwaterleiding aan Aruba de „aandacht" van de Overheid heeft. Zou Amerika ter besparing van enkele honderden dollars, tientallen van menschen jaren lang noodeloos laten sterven?

Proeven dienen genomen met het extraheeren van de l o o i s t o f f e n, welke de divi-divi-peul bevat. Op bladz. 5 van de Memorie van Antwoord kan men lezen, dat het Gouvernement er niet aan denkt te helpen, maar dat het „waarschijnlijk" door particulieren zal geschieden. Men is blijkbaar aan het Departement niet op de hoogte.

Het was mij reeds lang bekend, maar ik heb ook in de *Haagsche Post* van 21 Juli nog eens gelezen, dat door particulieren proeven genomen zijn, en dat voorloopig met uitstekend resultaat. Op de vracht wordt 80 pct. bespaard en er is dus alle reden om die fabricage door te zetten. Maar nu blijkt dat de fermentage te snel plaats heeft en dat er iets bijgevoegd moet worden om dat tegen te gaan. Particulieren kunnen dat wetenschappelijk onderzoek niet verrichten en het ligt dus op den weg van een of ander gouvernementslaboratorium dat te onderzoeken. Waarom dan niet die kleine uitgaaf gedaan?

Op S i n t - E u s t a t i u s heeft men een motor noodig om de hoofdstad Oranjestad van water en de kleine industrie van beweegkracht te voorzien. Men heeft dit geschrapt, doch thans heb ik gelezen dat die motor op de begrooting van 1919 zal voorkomen en naar ik hoop er op blijven.

De Minister sprak zooeven van een eigenaardige mentaliteit, die in alle koloniën ontstaat door den engen kring waarin men zich beweegt, den nauwen horizon waarin men leeft. Die opmerking is volkomen juist en van gewicht. Men heeft daardoor in Suriname en Curaçao ervaren, dat er aldus een kliekgeest ontstaat en dat de belangen van de gemeenschap daardoor maar al te dikwijls werden en worden verwaarloosd.

Alle h a v e n t e r r e i n e n liggende bij de St. Annabaai zijn daardoor weggeschonken aan slechts twee families op Curaçao, die op die terreinen nu willekeurig kunnen voorschrijven de voorwaarden waarop de haven zal worden gebruikt. De havenwerken moeten door de Regeering bekostigd worden, maar kadegelden kan de regeering niet heffen. Men heeft een kostelijk terrein aan het Schottegat weggeschonken in ruil van een vervuild terrein bij het Kruithuis te Negropont, thans is er een muur van particuliere eigendommen ontstaan, die soms werven van de zee afsluiten. Behalve dat men die terreinen heeft weggeschonken voor een stukje grond van hoogstens f 7000 waarde, heeft men er nog een ongerijmd waterrecht bij gegeven, thans voor geen ton gouds terug te koopen. Op deze en andere wijze heeft maar al te vaak het algemeen belang moeten wijken voor het eigen belang van een paar families.

Wat nu de herziening van het b e l a s t i n g s t e l s e l betreft, de Minister is geneigd de wenschelijkheid daarvan te ontkennen, doch heeft advies gevraagd aan den gouverneur. Ik veroorloof mij hier een bescheiden advies te geven, zij het dan ook niet aan dezen Minister, dan aan hem, die spoedig volgen zal. De verdeeling van de inkomstenbelasting op Curaçao is onbillijk en drukt zeer ongelijk. Men heeft daar het eigenaardige feit, dat de hoofdelijke omslag uitsluitend naar schatting geschiedt, wat ten gevolge heeft, dat de ambtenaren, wier traktement publiek is, juist worden belast, doch de middenklasse in den regel te hoog wordt aangeslagen en de rijken vaak schandelijk licht worden belast. Waarom niet een stelsel van verplichte aangifte met de strenge waarborgen als nu in Nederland; men zal dan verrast zijn door de hoogere opbrengst! Er is nu een voorstel tot verhooging van de inkomstenbelasting, wat alleszins gerechtvaardigd is, doch dat ten slotte slechts f 10,000 meer zal opbrengen. Alsdan stijgt de progressie tot een maximum van 5 pct. van een inkomen van f 10,000, terwijl thans eerst wanneer men f 20.000 inkomen heeft dat percentage wordt geheven. Vandaar de luttele toename der opbrengst.

Het muntwezen — de Minister zeide het zooeven — moet eveneens verbeterd worden. Men heeft er papier van 2,50 gulden, wat wij hier alleen in tijd van oorlog kennen. Die muntjes zijn slecht, vies en vuil. En ik vraag ook nog, waaraan het koersverschil tusschen Suriname en Curaçao te wijten is?

Ik heb dat niet kunnen onderzoeken, maar het blijkt, dat op het oogenblik in Curaçao sterke speculatie plaats heeft om het geld op te koopen, naar Suriname uit te voeren om er daar groote winst op te maken.

Een andere klacht, van meer gewicht dan deze betrekkelijk minder belangrijke onderwerpen, is behandeld op bladz. 5 van de Memorie van Antwoord, n.l. of de plantagehouders de opwonenden op hun plantages, de arbeiders dus, niet beletten om van het gouvernement domeingrond te krijgen. De klachten in de „Amigoe van Curaçao" van 20 October 1917 worden in de Memorie van Antwoord niet juist genoemd. Men zal echter niet kunnen loochenen, dat geen enkel opgezetene van een plantage een stukje domeingrond ter beschikking krijgt of hij moet overleggen een bewijs van goed gedrag van den plantage-eigenaar, die er belang bij heeft het niet te geven. Men zou dus zeggen, dat het uitgeven van grondjes een premie is op goed gedrag maar te gelijker tijd wordt die domeingrond gebruikt als een soort strafkolonie voor dieven en luiaards. „De Nieuwe Rotterdammer" steunt dan ook in dit opzicht den „Amigoe". 15 Maart van dit jaar kon men daarin lezen, dat men moet erkennen het recht van die opgezetenen als vrije burgers om hun bestaan te verbeteren, en woordelijk: die handelwijze en dat optreden van die plantagehouders „herinneren nog aan den slaventijd."

Wat betreft het „weiderecht" op domeingronden, een vergunning in vroegere eeuwen aan plantagebezitters gegeven, men kan daarover een rapport vinden in bijl. D van het Koloniaal Verslag van 1911. De rapporteurs hebben den toestand echter niet volledig onder de oogen gezien. Die reeds lang hangende quaestie is door hen geenszins opgelost en het zal nader onderzoek eischen of het, indien het een vergunning is, die dus kan worden ingetrokken, niet anders moet worden geregeld, in het belang van de bevolking, en in strijd met de belangen van de plantocratie.

Gedwongen winkelnering wordt in de Memorie van Antwoord, die trouwens meer onjuistheden bevat, ontkend. Maar zou men dan durven loochenen, dat loonen te Curaçao nog al eens met bonnetjes worden uitbetaald, die alleen zijn te wisselen in winkels en herbergen, wat natuurlijk den afzet van levensmiddelen tegen niet goedkoope prijzen en het drankmisbruik in de hand werkt? Het is toch wel wat erg, dat dit stelsel, dat in Venezuela verboden is, in een Nederlandsche kolonie nog wordt geduld.

Een zaak, waarop ik al meer heb gewezen en waaraan de behoefte steeds meer blijkt, is de „centralisatie voor de Bovenwindsche eilanden." De bureaucratie in Curaçao beslist over tal van zaken aldaar. De meeste van die heeren zijn niet eens op de Bovenwindsche eilanden geweest, dan wel missen voldoende kennis van de toestanden aldaar. Alles moet echter te Curaçao worden bedisseld. Voor een schuld van f 300 moet de Raad van beroep te Curaçao beslissen. De administratie van de belastingen is op Curaçao dagreizen van de Bovenwindsche eilanden. De directeur van den openbaren gezondheidsdienst woont te Curaçao. Hoe kan hij de maatregelen, die door hem zijn uitgeschreven, controleeren? Hier handelen wij totaal omgekeerd met wat het streven ook van dezen Minister was in Oost-Indië. De decentralisatie wint daar meer en meer terrein. In Curaçao wordt nog altijd centralisatie à outrance doorgevoerd. Te Sint Thomas, het eiland, kort geleden onder Amerikaansche vlag gekomen, hebben de bewoners zich eenparig verzet tegen de samensmelting met Porto Rico. De Bovenwindsche eilanden echter moeten nog altijd op 500 mijlen afstand hun recht zoeken en zoo ver weg soms onbeduidende zaken laten regelen.

Gaat men echter over tot decentralisatie, dan moet er verbetering worden gebracht in het gehalte van de raden van politie op die eilanden. Jaarlijks legt de Minister tegenwoordig ter griffie ter lezing een verslag van de handelingen van die raden van politie. Handelingen kan men het eigenlijk niet noemen; ik heb dat sinds enkele jaren trouw nagegaan. In St. Martin komt vaak slechts maar één lid, en zonder een woord te uiten, neemt hij dan meestal alles aan wat de gezaghebber voordraagt; op Saba werd in 1917 eveneens alles aangenomen zonder een woord te spreken. Waar gesproken wordt, zijn de gevolgen allertreurigst. Ik doel op St. Eustatius en meen feiten te moeten mededeelen, die misschien nog niet ter kennis van den Minister zijn gekomen. Daar hebben twee landraden, afstammelingen van de oude planters, die in den geest nog in den slaventijd leven, die er prat op gaan dat zij den Gezaghebber durven „uitvegen", dezen gezaghebber hebben uitgescholden op ergerlijke manier. Zelfs gaan zij tot erger daden over, alles in hun eigen belang. Zij hebben getracht den uitvoer van jams, omdat zij die zelf niet planten, stop te zetten; Zij hebben getracht een openbaren weg over hun grond te doen afsluiten; zij hebben zelfs een brief geschreven aan den President der Vereenigde Staten, den heer Wilson, in de hoop, dat hij beslag zou leggen op St. Eustatius, waardoor hun gronden in waarde zullen stijgen. Zij mengden zich in het optreden van de politie, toen deze immers een vreemdelinge, om mij onbekende redenen, van het eiland moest verwijderen, hebben zij zich met hand en tand daartegen verzet, omdat het de waschvrouw was van een hunner.

Op een der laatste vergaderingen van den raad van politie hebben zij, toen de Gezaghebber de meest krenkende uitdrukkingen zoo bedaard mogelijk beantwoordde, niet geaarzeld den man, die het oppergezag vertegenwoordigt en benoemd is door de Koningin, eenvoudig met vuistslagen in de raadszaal te bewerken.

Ik hoop dat na dit schandelijk feit krachtdadig zal worden ingegrepen, dat een gestreng onderzoek zal worden ingesteld en de schuldigen zullen worden gestraft. Mocht de Gezaghebber in gebreke blijken, wat ik niet denk, dan moet hij worden ontslagen, anders kunnen de landraden niet langer worden gehandhaafd.

Ik ken den gezaghebber aldaar sedert jaren; hij betoonde zich steeds vol ijver, toewijding, plichtbesef en goeden wil. De katoencultuur en vele andere nuttige zaken zijn aan hem te danken; hij heeft resultaten gezien van zijn werken en streven. Thans staat hij bloot aan den laster en de handtastelijkheden van mannen uit een gedenegeneerd plantersras, die alleen oog hebben voor hun bekrompen eigenbelang.

In dien strijd tegen de plantocratie moet de vertegenwoordiger van de Koningin worden gesteund.

Noodig is dus dat verbetering gebracht wordt in de samenstelling van den raad van politie. Op het eiland St. Eustatius leven 59 blanken en bijna 1370 kleurlingen. Nooit is een kleurling, waarbij toch ook ontwikkelde en vooral moreel hoo-

ger staande personen dan genoemde raadsleden, in dien raad gekozen. Zou men daarom niet overgaan tot een benoeming van enkele leden? Met genoegen zie ik, dat dit denkbeeld den Minister aantrekt. Hoe gebeuren thans de verkiezingen? Met pressie op allerlei wijzen. Men heeft nog het censuskiesrecht, het is trouwens reeds een halve eeuw geleden geregeld bij *Publicatieblad* 1869, no. 24. Men moet 18 maanden op 't eiland hebben gewoond en in het bezit zijn van de vaste goederen, dan wel ambtenaar zijn geweest of een wetenschappelijken graad of titel hebben verkregen.

Men weet in Nederland niet eens hoeveel kiezers er zijn. Het Koloniaal Verslag zegt alleen: gekozen die en die, herkozen die, maar verder niets. Door de griffie zijn inlichtingen bij het departement ingewonnen, maar men wist niet hoeveel kiezers er waren, noch hoe de stemmingen verliepen.

Mij dunkt dat, of wel uitbreiding van het kiesrecht moet worden overwogen, en verder de gebrekkige regeling van thans ten deele moet worden gecentraliseerd door het aanstellen van meer leden en de benoeming van een deel daarvan door den Gouverneur, welke proef bij den Volksraad in Oost-Indië zoo gelukkig is geslaagd.

Voor de „stoomvaartverbinding" — de Minister zinspeelde er reeds op — tracht men een oplossing te vinden door een overeenkomst met den West-Indischen Maildienst, die echter gedurende den oorlog in West-Indië geen mooie rol heeft gespeeld. Maar de koloniale raad te Curaçao heeft de stoomverbinding geschrapt, weer een gevolg van de centralisatie. Curaçao moet een gedeelte van de lasten betalen, het was deze heeren onverschillig, of de bevolking van de Bovenwindsche eilanden meer of minder gemakkelijk met die van de Benedenwindsche eilanden kan verkeeren, zij gevoelen de behoefte niet aan een geregeld verkeer met de eilanden onderling en daarmee uit. Noch in de Fransche, noch in de Engelsche, noch in de Amerikaansche Antillen vindt men, zooals de Amigoe van 2 Juni 1917 terecht opmerkt, zulke antidiluviaansche toestanden op het gebied van stoomverbinding als in de Nederlandsche.

Het „stroohoedenvlechten" — waarover ik reeds jaren geleden heb gesproken — heeft, vooral dank zij den ijver, de toewijding en de kennis van de toestanden der Roomsch-Katholieke geestelijkheid, en ondanks de tegenwerking die men van den beginne af heeft moeten verduren, een groote vlucht genomen. Het is de redder geworden in den nood en levert het voornaamste uitvoerartikel. Maar nog altijd mist men geschikt stroo. Het loon der arbeiders is luttel, omdat zij alleen grove hoeden kunnen verwerken. Hadden nu in al deze jaren geen afdoende maatregelen kunnen worden genomen om te zorgen dat ook fijnere hoeden kunnen worden gevlochten? De handel is geheel in handen van Syriërs. Waarom ook niet hier de coöperatie doorgevoerd voor den aankoop van grondstoffen en gereedschappen en voor den verkoop van het product? Ik heb reeds vroeger het advies ingewonnen van den directeur der Rietvlechtschool te Noordwolde die hierover studie heeft gemaakt. Bij gouvernementsbesluit van 10 Juli 1914 is op Curaçao een commissie benoemd, die ook tot de conclusie kwam, dat bevordering der coöperatie een nuttigen invloed zou hebben op de stroohoedenvlechterij. Maar het stuitte af op gebrek aan voldoende kapitaal, dus op regeeringssubsidie. Ik heb thans met genoegen gezien op bladz. 2 van deze Memorie van Antwoord, dat de Minister een deskundige wil uitzenden. Deze zal niet moeilijk te vinden zijn. Op de Rijksvlechtschool te Noordwolde zal men daartoe wel geschikte personen kunnen aanwijzen.

Ten slotte het eenmaal ten ontzent brandende onderwijsvraagstuk. In Nederland is men daarbij m. i. en ook sedert vele jaren naar het oordeel mijner partij op goede banen. Zou men in de kolonie ook niet met alle kracht dezen zelfden weg volgen? Het aantal leerlingen is op Curaçao nog gering: 1/6 der bevolking en het verzuim groot. Voor den leerplicht echter lezen wij in de Memorie van Antwoord, is een ontwerp gereed; schoolkleeding en schoolvoeding zullen dan wel moeten volgen. Het verbod om schoolkinderen beneden twaalf jaren te laten werken gedurende schooltijd schijnt ook in overweging, maar de ontwerpverordening spreekt slechts van een bevoegdheid tot zoodanig verbod door de Raden van Politie. Dit is voldoende. Landraden, als bijv. die te St. Eustatius, zullen niet medewerken; de verplichting van zulk een verbod moet dus worden opgelegd.

Ook moet men een scherpe onderscheiding maken tusschen de billijke eischen te stellen aan het onderwijs in de districten en dat in de hoofdplaatsen. Ook moet men het onderwijs meer aanpassen aan het practische leven. Het is tijdverspilling voor de kinderen in de Bovenwindsche eilanden, waar het Engelsch en die in de Benedenwindsche eilanden, waar het Papiamentsch de moedertaal is, een groot deel van den schooltijd voor de moeilijk te leeren Nederlandsche taal in beslag te nemen. De heer Reekers heeft daarop reeds meermalen gewezen.

Met groote instemming heb ik in de *Amigoe van Curaçao* van 29 December 1917 gelezen:

„Wanneer het onderwijs minder schools was, meer werd aangepast aan de behoeften, zou men zien, hoe flink de armere bevolking van Curaçao zich zou ontwikkelen. Thans hebben ze het hoofd vol ballast en na schooltijd hebben ze moeite, om uit al dien rompslomp iets nuttigst op te diepen voor het werkelijke leven."

De geschiedenis van het bijzonder onderwijs in Curaçao is allertreurigst en kan niet dienen tot lof van het koloniaal bewind. Wij hebben daarover een brochure gekregen. „De chronologische ontwikkeling en de staat van het bijzonder onderwijs in de kolonie Curaçao", een vrij dik boekdeel, waarin wij tal van cijfers vinden, waarvan ik slechts enkele zal aanhalen. In 1883 ging op de gouvernementsscholen 1/5 van de schoolbevolking, dus 4/5 ging op de particuliere, in dit geval R. K. scholen. In 1905 ging 87 pct. dus bijna 9/10 op de bijzondere scholen. De kosten voor een leerling op de bijzondere school te Bonaire bedragen voor de koloniale kas f 10, voor een leerling op de gouvernementsschool f 143, dus 14 maal zooveel. De 1080 kinderen in de geheele kolonie op de openbare scholen kosten aan de koloniale kas f 113,800; de 5600 leerlingen der bijzondere scholen f 62,640; dat is respectievelijk per leerling f 105,40 en f 11,40 of niet eens 1/9 van dat bedrag. En terwijl het onderwijs op die bijzondere scholen, gelet op de billijkerwijze te stellen eischen en op de geldelijke hulp, die verleend wordt, zeer bevredigend te noemen is, moet de Missie in Nederland nog altijd met moeite om aalmoezen bedelen, die jaarlijks 3,5 ton moeten opbrengen. Zou men er hier ook eindelijk niet eens toe overgaan om, gelijk het voor Nederland reeds is uitgemaakt, alle kosten voor het bijzonder onderwijs door het Rijk te doen dragen? Op bladz. 4 van de Memorie van Antwoord heb ik gelezen, dat de Gouverneur daarom verzocht heeft en ik vertrouw, dat de Minister daaraan gehoor zal geven en aldus het goed recht van het bijzonder onderwijs op Curaçao zal worden erkend. En ditmaal hoop ik, dat de Minister het niet aan zijn opvolger zal overlaten, maar dat hij als liberaal, getrouw aan de beloften door zijn partijgenooten in de Volksvertegenwoordiging bij de Grondwetsherziening afgelegd, de onderwijspacificatie ook op Curaçao zal doorvoeren en dat hij in antwoord op het verzoek van den Gouverneur zal zeggen: wat particulier en openbaar onderwijs in Curaçao betreft tegenover de schatkist, bestaat voortaan volledige gelijkstelling.

Mijnheer de Voorzitter! Thans de conclusie van mijn betoog. Een kenner van de toestanden aldaar schrijft mij, nadat hij op mijn verzoek een grondige studie had gemaakt van de toestanden in en ook van de toekomstmogelijkheden van die kolonie, het volgende:

„Curaçao is een verwaarloosde en niet krachtig genoeg geregeerde kolonie. Misoogsten komen veelvuldig voor, maar moesten bij een behoorlijke regeling van het water uitzondering blijven. Er behoeft op Curaçao — en die uitdrukking heeft mij eenigszins verbaasd, al kan ik er geloof aan hechten — geen armoede te heerschen."

Ondanks alle getob en nooden zijn er voor Curaçao toch nog wel eenige lichtpunten aan te wijzen. Uit het Koloniaal Verslag over 1917 blijkt, dat de koopkracht is toegenomen; dat, om slechts een voorbeeld te noemen, op St. Eustatius sedert de Antillenmaatschappij daar werkzaam is, de loonen gestegen zijn voor de mannen van 60 à 75 tot 175 cent, voor de vrouwen van 40 à 50 tot 75 ct., dus in procenten voor de mannen met 150 en voor de vrouwen met 70 pct. Dat klinkt wel bemoedigend, maar daartegenover staat, dat het voornaamste voedingsmiddel, de yams, van 1913|1917 gestegen is in prijs met 115 en tarwemeel met 225 pct. zoodat de uitgave voor de levensmiddelen nog verre blijft boven de anders heugelijke stijging der loonen.

Of de haven van Curaçao een groote vlucht zal nemen als gewone zeehaven, moet de toekomst leeren. Erg optimistisch ben ik in dit opzicht niet, al is profeteeren hierbij gewaagd, maar dat belet niet, dat ik verbetering en verdieping van den havenmond te Willemstad gewenscht acht. Curaçao ligt wel wat afgelegen voor de groote vaart om als havenplaats te kunnen dienen, doch is wel degelijk gunstig gelegen als tusschen- of overscheephaven, vooral voor Centraal-Amerika, in de eerste plaats voor Venezuela; reeds daardoor alleen kan het een goede toekomst te gemoet gaan. Maar dan moet eerst een moeilijkheid, die men blijkbaar heeft vergeten, worden opgelost. Indertijd is een Curaçaosche schoener door Venezolanen geplunderd; de Nederlandsche Regeering eischte schadeloosstelling, maar Venezuela weigerde. De diplomatieke betrekkingen werden toen afgebroken, en sedert dien is die quaestie nog hangende. Het volgend jaar hoop ik daarop bij hoofdstuk III terug te komen, ten einde te trachten aan dat bezwaar voor de havenontwikkeling van Curaçao door diplomatieke schikking een einde te maken.

Mijnheer de Voorzitter! Het is ten slotte niet zonder eenige hoop van vervulling, dat ik den wensch en de verwachting uitspreek, dat de eilanden van Curaçao, die jarenlang werden gekarakteriseerd als een noodlijdende kolonie, onder Nederlandsch bewind eerlang een betere toekomst zullen te gemoet gaan!

De heer REEKERS: Mijnheer de Voorzitter! De heer van Kol heeft er aan herinnerd, dat de Gouverneur van Curaçao voorstellen heeft gedaan in zake de subsidieering van het onderwijs. Dat er besprekingen gaande waren, werd ons onlangs medegedeeld in de Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer, welke dagteekent van 15 Maart jl. Dat die besprekingen reeds veel vroeger waren aangevangen, blijkt hieruit, dat de Gouverneur zich tot den Minister heeft gewend met voorstellen tot verhooging van de bijdragen naar aanleiding van de gedachtenwisseling, die hier in Mei van het vorige jaar heeft plaats gehad. Ons Eindverslag is gedagteekend 8 Juli, en de besprekingen waren toen nog niet afgeloopen, terwijl ook thans daaromtrent nog niets is vernomen. Ik ben dus verplicht, mijn leedwezen te betuigen, dat aan een vrij eenvoudige en zoo hoogst belangrijke zaak niet met wat meer voortvarendheid is kunnen gewerkt worden.

Het bijzonder onderwijs te Curaçao heeft zich nooit mogen verheugen in den bijzonderen steun van de Regeering. Door het R. K. vicariaat is het in zijn tegenwoordigen vorm in het leven geroepen, met moeite, opofferingen en door vrijwillige bijdragen is het in stand gehouden en opgevoerd tot het peil waarop het tegenwoordig staat — en ieder erkent, dat het zeer deugdelijk is. Maar de eischen, die men tegenwoordig aan het onderwijs stelt, worden steeds hooger. De bevolking neemt toe, de levensstandaard is aanmerkelijk gestegen, zoodat het voor de missie steeds moeilijker wordt met het geringe subsidie de noodzakelijke kosten van het onderwijs te dekken. De Minister heeft er in de stukken herhaalde malen op gewezen, dat het subsidie voor het bijzonder onderwijs nog niet lang geleden is verhoogd overeenkomstig de voorstellen en wenschen van den Gouverneur. Het zou juister zijn geweest te zeggen, dat de Gouverneur toenmaals heeft voorgesteld niet wat hem het meest gewenscht toescheen, maar wat hij bij den Kolonialen Raad bereikbaar achtte.

Dat weinige zelfs heeft hij op die wijze niet mogen bereiken; ondanks alle tegemoetkoming in onderdeelen werd het voorstel tot verhooging van het subsidie aan het bijzonder onderwijs door de Staten verworpen. Die heeren op Curaçao zijn nog een beetje ouderwetsch, zooals o.a. blijkt uit de rede van een hunner woordvoerders, die zich aldus uitliet: „Ik wil alleen op het verkeerde wijzen van confessioneele scholen met staatsgeld te steunen, laat staan te bekostigen." Dat is het vroegere doctrinair liberale standpunt, dat hier overwonnen is, al wil ik niet zeggen, dat het door iedereen is prijsgegeven, laat staan, gracieuselijk prijsgegeven. Het tegenovergestelde staat echter in onze nieuwe Grondwet geschreven, die bovendien het beginsel huldigt van vrijheid van richting voor het bijzonder onderwijs, terwijl dezelfde spreker dien ik zooeven aanhaalde er het bijzonder onderwijs nog een grief van maakte dat dingen werden behandeld die voor de gevoelens van andersdenkenden stuitend moesten zijn.

Ondanks de verwerping door den Kolonialen Raad werd de verordening ingevoerd bij Koninklijk besluit in het eerste helft van het jaar 1913 toen ons tegenwoordig geachte lid de heer de Waal Malefijt aan het hoofd van het Departement van Koloniën stond. Maar dat de voorsteller zelf die bescheiden verhooging allerminst voldoende achtte, blijkt voldoende uit zijn Memorie van Antwoord aan de Staten, waarin ik het volgende lees:

„Ware het niet, dat de stand van onze koloniale geldmiddelen verre van gunstig was, dan zou de Gouverneur gemeend hebben in zijn plicht als Gouverneur te kort te zijn geschoten, zoo hij geen hooger subsidie voor de bijzondere scholen had gevraagd."

En op een andere plaats in het zelfde stuk verklaart de Gouverneur dat hij het volstrekt niet eens is met die leden, die meenden, dat de vergelijking tusschen het openbaar en het bijzonder onderwijs niet was een juiste maatstaf voor het subsidie. En wie nu daartegenover mocht meenen, dat die vergelijking wel een juisten maatstaf oplevert, zal niet kunnen ontkennen, dat bij de tegenwoordige subsidieering het bijzonder onderwijs op verre na niet krijgt waarop het recht heeft. Met een zeer enkel cijfer kan ik dat gemakkelijk toelichten. Een onderwijzer 3de klasse aan de openbare school geniet een salaris van f 1400 minimum tot f 1800 maximum. Voor een onderwijzer van denzelfden rang wordt aan het bijzonder onderwijs gegeven een subsidie van f 600, een onderwijzer 4de klasse aan de openbare school heeft f 800 tot f 1200, het subsidie voor een bijz. onderwijzer van denzelfden rang bedraagt f 400, dat is de helft van het aanvangssalaris. Bovendien moet de missie nog bekostigen 75 pct. van den schoolbouw, de overtocht van de onderwijzers, eventueele pensionneering en tal van andere uitgaven meer. Hieruit blijkt dus, dat de subsidie aan het bijzonder onderwijs in de verte niet toereikend is om de kosten te bestrijden, die een goed onderwijs vereischt.

De omstandigheid wordt uit den aard hoe langer hoe moeilijker, de kosten stijgen en de bijdragen verminderen. Daarom is spoedig hulp noodig, want het geldt hier een eminent staatsbelang. Immers zijn wij als koloniale Mogendheid verplicht voor de zedelijke en intellectueele ontwikkeling van die bevolking te zorgen. Wij moeten die menschen opheffen tot een hooger peil van beschaving; daarvoor is altijd nog meer zorg dan voor de bevolking hier te lande, omdat, afgezien van eenige centra, die menschen veel minder in de gelegenheid zijn met meer ontwikkelden in aanraking te komen dan hier.

Het voorschrift van de eerste alinea van art. 192 van onze Grondwet, dat het onderwijs is een voorwerp van aanhoudende zorg der Regeering, moet in de koloniën zeker niet minder behartigd worden dan hier. Het onderwijs op Curaçao nu is het bijzonder onderwijs; het wordt, zooals reeds door den heer van Kol is gezegd, door de groote meerderheid der bevolking gevolgd; 80 pct., op Curaçao zelf 90 pct. der schoolgaande bevolking bezoekt de bijzondere school.

Wat nu, indien de Missie eens niet in staat is haar taak ten volle te blijven vervullen. Indien sommige scholen moeten worden gesloten? Zal men die dan vervangen door staatsscholen? Daarmee zal zeer veel geld en tijd gemoeid zijn. Het onderwijs zou er onder lijden, vooral in de buitendistricten, waar de kinderen geruimen tijd geen onderwijs zouden kunnen genieten, en ten slotte gedwongen worden scholen te bezoeken, waar een richting voorzit, die strijd tegen de godsdienstige overtuiging van de ouders. Zooals ik reeds zeide, heeft indertijd de Gouverneur om financieele redenen slechts een zeer beperkt subsidie voor het bijzonder onderwijs voorgesteld. Men kan het waardeeren, dat de Gouverneur en de Koloniale Staten van Curaçao eenigszins schroomvallig zijn om het deficit op de begrooting, dat steeds door het moederland moet worden bijgepast, te verhoogen, maar voor ons kan een dergelijk argument toch niet gelden. In de eerste plaats moet een zoodanig belangrijke tak van dienst niet afhankelijk blijven van wisselvallige, afgebedelde bijdragen en bovendien is een subsidieering van het bijzonder onderwijs op ruime schaal eigenlijk slechts een quaestie van welbegrepen eigenbelang. Volgens de beste deskundigen zou een vervanging van de bijzondere scholen door de staatsscholen jaarlijks kosten een som van f 300,000, die toch weer door het moederland zou moeten worden bijgepast.

Mijnheer de Voorzitter! Hoe groot het subsidie nu zou moeten zijn is natuurlijk een vraag, waarin ik mij niet zal verdiepen. De Minister heeft in de Memorie van Antwoord betreffende de begrooting van Suriname gezegd, dat aan een volkomen gelijkstelling art. 159 van het Reglement op het beleid der Regeering voor Suriname in den weg stond.

Waarom dit zoo is, verklaar ik op dit oogenblik nog niet in te zien, maar gesteld, dat dit zoo ware, dan zal hier wel in den weg staan art. 180 van het Reglement voor Curaçao, dat gelijkluidend is met het genoemde art. 159.

Nu had men heel gemakkelijk, onmiddelijk na de herziening der Grondwet, een kleine wijziging kunnen ter hand nemen. Dit zou geen omvangrijk en moeilijk werk geweest zijn en dan stond art. 180 niet meer in den weg. Intusschen, ik laat dit rusten, maar waaraan zeker geen Grondwet in den weg staat is een onmiddellijke bescheiden verhooging van subsidie, onder welken naam dan ook, al ware het geweest onder den naam van: „duurtetoeslag." Maar ook in dit opzicht is niets gebeurd. Ik weet niet of de staatsambtenaren van Curaçao duurtetoeslag genieten; wel weet ik, dat de openbare onderwijzers in het vorig jaar een verhooging van traktement hebben ontvangen, ingaande op 1 Januari 1917; wel hebben wij op onze agenda staan een wetsontwerp tot het verleenen van duurtetoeslag aan gepensionneerden en ambtenaren met verlof, maar de bijzondere onderwijzers op Curaçao hebben niets ontvangen, ondanks de omstandigheden ook daar het leven bijzonder moeilijk maken.

Waarom is dat nu niet gebeurd?

Het vorig jaar heb ik de eer gehad een paar woorden over ditzelfde ontwerp te spreken. De Minister maakte er toen echter bezwaar tegen in deze het initiatief te nemen, omdat men op Curaçao en in het algemeen in de West-Indische bezittingen had zelfbestuur.

Nu heb ik ditmaal in de stukken gelezen, dat de Minister een aanschrijving heeft gezonden aan den Gouverneur van Suriname, om spoed te maken met de regeling van het onderwijs; ook heb ik de belofte gelezen van den Minister om den Gouverneur van Curaçao opmerkzaam te maken op het advies van sommige leden, om de inkomstenbelasting en de belasting op het gedistilleerd te verhoogen.

Dit is toch ook wel nemen van initiatief en waarom kan dit nu niet op dit terrein van het subeidie?

Intusschen, ik laat dit rusten. Het initiatief uit Curaçao is er en den Minister stond dus niets in den weg, om te trachten werkzaam te zijn in de richting van het nieuwe art. 192 der Grondwet.

Waarom is dit nu niet gebeurd?

De Minister kan niet wijzen op de subsidieering van het postverkeer, waardoor hij de enkele inlichtingen welke hij noodig had, niet zou hebben gekregen. Er was natuurlijk wel eenige vertraging, maar niet voldoende om een vertraging van bijna een jaar te verklaren.

Het is eenigszins moeilijk met een Minister, die demissionair is, over een dergelijke zaak te spreken, omdat hij geen toezeggingen in de verre toekomst kan doen. Ik heb mij dan ook afgevraagd, of het wel eenig nut had hier deze zaak te bespreken, maar ik ben tot de conclusie gekomen, dat er verschillende redenen waren, om het wel te doen en te zeggen wat ik op het hart had en ook dat dit nog zijn nut kon hebben.

De Minister is belast met het afdoen van loopende zaken — en onder die rubriek behoort toch ook de subsidie-quaestie.

Nu zou de Minister er toch nog wel wat aan kunnen doen, om te bespoedigen, dat op zijn bureaux aan deze aangelegenheid met den noodigen ijver wordt gewerkt.

Het nut, dat er mijns inziens bovendien in lag deze zaak toch te bespreken, bestaat hierin, dat de opvolger van dezen Minister uit mijn woorden kan opmaken, dat voorstellen tot ruime subsidieering van het bijzonder onderwijs op Curaçao in deze Kamer kunnen rekenen niet alleen op mijn instemming, maar naar ik meen ook op die van mijn politieke vrienden, hier gezeten.

Berichten uit de Kolonie.

Zuster Maria Magdalena. ✝

De Eerw. Zusters Dominicanessen van de Playa op Aruba hebben deze week een smartelijk verlies geleden door den dood van haar Eerw. medezuster Maria Magdalena. Een langdurig lijden, met geduld gedragen, heeft haar van dit aardsche bevrijd om haar een nieuw, gelukkig en eeuwigdurend leven te doen beginnen.

Zuster Maria Magdalena werd geboren te Schiedam den 24 Februari 1885 als Helena Angelina Maria van Steenbergen. Den 15en October 1906 legde zij hare geloften af in de Congregatie van de H. Catharina van Senen te Voorschoten. Vijf jaar later, in Juni 1911, kwam zij op Aruba aan om zich met geestdrift te wijden aan het onderwijs der jeugd.

De goede God, Die zich met haar weinige dienstjaren tevreden heeft gesteld, schenke haar thans de eeuwige rust.

Motoromnibusdienst.

Maandagnamiddag om 8 uur heeft een zitting van den Kolon. Raad plaats gehad, waarin de ontwerpverordening aangaande de motoromnibus-onderneming werd behandeld.

Na toelichting door den Procu-

...geheel als gemachtigde van het Bestuur opperde de heer Lansberg zijn bezwaren. Na over en weer hun denkbeelden ontvouwd te hebben, lieten zij aan de vergadering de stemming over. Met 5 tegen 4 stemmen werd nu de ontwerp-verordening aangenomen, wel een bewijs, dat de medestanders van den heer Lansberg nog niet overtuigd waren.

Duurtetoeslag.

Door een misverstand hebben wij de vorige week den duurtetoeslag niet geheel juist weergegeven; daarom plaatsen wij, na verkregen inlichting, het volgende:

Duurtebijslag kan worden genoten door de ambtenaren zoomede door de onderwijzers der bijzondere scholen.

De gehuwden die in de Inkomstenbelasting zijn aangeslagen naar een inkomen van f 4500, zoomede de ongehuwden die in gemelde belasting zijn aangeslagen naar een inkomen van f 2000 komen niet in aanmerking voor den duurtebijslag, die bestaat uit een hoofd- en een kinderbijslag.

De gehuwden krijgen een hoofdbijslag van 15 % van hun inkomen, met een maximum echter van f 200 en een minimum van f 120.

Bovendien kunnen zij nog een kinderbijslag genieten van f 25 voor elk kind beneden 18 jaren tot een totaal van vier kinderen en f 15. voor elk kind boven het aantal van vier. Het gezamenlijk bedrag van inkomen en bijslag zal het bedrag van f 2800. niet te boven mogen gaan.

De gehuwden, wier inkomen méér dan f 2800 bedraagt kunnen slechts een kinderbijslag genieten naar rede van f 125. voor het eerste kind en f 25. voor elk kind meer; echter mag het gezamenlijk bedrag van inkomen en bijslag de som van f 4000 niet te boven gaan.

De ongehuwden krijgen een hoofdbijslag van 8 % van hun inkomen, met een maximum van f 100 en een minimum van f 60 met bepaling dat het gezamenlijk bedrag van inkomen en bijslag het bedrag van f 1600 niet te boven gaat.

Voetbalveld.

Zondagnamiddag is het nieuwe sportterrein op „Mundo Nobo" ingewijd. Z. Excell. de Gouverneur, verschillende notabelen en een groote menigte belangstellenden waren aanwezig.

De voorgenomen wedstrijd tusschen Sparta en het Militairen-elftal nam een aanvang, waarbij Dr. N. Waterman den aftrap had. Met 7 tegen 1 won het Militaire elftal den vriendschappelijken wedstrijd.

Onder de pauze gaf de club „Sarto" van den Eerw. Frater Leopold eenige athletiek-stukjes te genieten, terwijl de militaire muziek de vroolijkheid er in hield.

Uit naam van Dr. Waterman deelde de Gouverneur de prijzen uit onder eenige vriendelijke opmerkingen.

Het publiek keerde voldaan huiswaarts, hopende binnenkort weer eens van 'n wedstrijd of athletiek te mogen genieten.

Examen.

De heeren J. H. Holtappel en D. Molenkamp hebben de vorige week Vrijdag en Zaterdag examen afgenomen van drie candidaten, die door den heer Molenkamp als leerling-telegrafist voor de draadlooze waren opgeleid.

Alle drie hadden het geluk, het diploma te mogen behalen. Het zijn de heeren Henry B. Chara, Mario F. Evertsz en G. D. v. d. Horst. Aan hen onze hartelijke gelukwenschen.

Wij kunnen hierbij nog mededeelen, dat met de opleiding van nieuwe leerlingen voor het station te St. Martin reeds een begin is gemaakt.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van het Belgische consulaat No. 14 van America Latina.

* * *

Wij ontvingen van den Hoog Edelgestrengen Heer H. v. K. het werk „West-Indië in het Parlement 1897-1917" door J. M. Plante Fébure. Ruim 70 pagina's zijn in dit boekdeel afgestaan aan de opsomming en behandeling van al, wat in dien tijd over Curaçao in het Parlement is gezegd, terwijl persoonlijke ondervindingen, onderzoek van geschriften hier en daar aanvult en aan het geheel een aangenamen vorm weet te geven.

Alle takken van bestuur, economie, industrie, onderwijs, religie etc. zijn behandeld, zoodat men een compleet beknopt overzicht krijgt van een 20 jarige koloniale geschiedenis.

Wij kunnen dit werk dan ook ten zeerste aanbevelen aan allen, die eenig belang stellen in het lot van Curaçao en Suriname, waaraan de eerste honderd bladzijden zijn gewijd.

Aan den H. E. G. Heer v. K. onzen hartelijken dank voor de toezending.

Men kan 't probeeren.

Holland, ons Moederland, heeft gebrek aan zout. De kranten, die ons vandaar bereiken, klagen steen en been over het gemis van dat voor bijna alle spijzen broodnoodige artikel. Oostenrijk, de vroegere grootleverancier, schijnt niet meer aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen.

Doch hier is het zout in overvloed en zeer goedkoop. Zou nu de Kamer van Koophandel niet eens pogingen kunnen aanwenden om van hier een lading zout naar ons Moederland te verschepen? De plicht van dankbaarheid zet aan tot het zoeken van allerlei middelen. Wanneer men het b. v. door onderhandelingen met Amerika zoover kon brengen, dat de „Juno", „Oranje Nassau" of „Vulcanus" een lading mogen medenemen naar New York om ze daar op de „Nieuw-Amsterdam" over te storten, zouden dan de gedaagde pogingen ons niet blijmoedig stemmen, daar wij den nood van ons Moederland eenigszins hebben kunnen lenigen? Maar dan moet men ook de handen uit de mouwen steken.

Zulia.

Aangaande dezen steamer, waarover verschillende geruchten loopen, deelde het agentschap ons dezer dage mede, dat het schip alhier blijft wachten op de terugkomst van de „Merida", die hare lading aan de „Zulia" zal overschepen. Na deze overscheping zal de „Zulia" vermoedelijk Zondag of Maandag, de reis naar New York, via Mayaguez, voortzetten.

Nieuwe Bankbiljetten.

De Directie van de Curaçaosche Bank maakt bekend, dat zij, ter vervanging van de oude bankbiljetten, zal overgaan tot de geleidelijke uitgifte van nieuwe typen bankbiljetten van de coupures van f 5, f 10, f 25, f 50, f 100 en f 250 en van de oude typen van f 1 en f 2,50 (die dus hare vorm en grootte behouden); tot een bedrag van een millioen gulden.

De biljetten van f 5, f 10, f 25, f 50, f 100 en f 250 vertoonen aan de voorzijde in het midden den volgenden tekst:

No. DE CURAÇAOSCHE BANK No.
betaalt aan Toonder
(resp.) Vijf, Tien, Vijftentwintig, Vijftig, Honderd en Tweehonderd en vijftig gulden.
Curaçao, 1918.

Cur. Ort.

Officieele berichten.

De derde kommies tweede klasse A. Nicolaas is eervol ontheven uit de betrekkingen van loods ter Lage Westkust van Bonaire, en opzichter bij den vuurtoren aldaar, en is werkzaam gesteld als derde kommies tweede klasse te Kralendijk, en benoemd tot havenmeester en loods aldaar.

John Newton is benoemd tot derde kommies tweede klasse, tevens loods ter Lage Westkust van Bonaire, en opzichter bij den vuurtoren aldaar.

Willem Florence is eervol ontheven van de tijdelijke waarneming der betrekking van havenmeester en loods te Kralendijk op Bonaire.

Aan den onderwijzer 3e klasse alhier J. Muller is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan Mej. Sunilda Roos, onderwijzeres in de nuttige handwerken aan de openbare school te Oranjestad op Aruba is drie maanden verlof verleend om zich op Curaçao voor het examen voor de akte nuttige handwerken voor te bereiden.

Mej. Alicia Olivet is tijdelijk belast met het onderwijs in de nuttige handwerken aan de openbare school te Oranjestad.

De tijdelijke schrijver op het ontvangerskantoor op Aruba B. D. de S. Arends is eervol ontheven van deze betrekking, en tijdelijk belast met de betrekkingen van Griffier bij het kantongerecht, secretaris van den Raad van Politie, notaris en hypotheekbewaarder op Bonaire.

De tweede klerk ten ontvangerskantore alhier J. E. P. Gorsira is bevorderd tot eerste klerk.

De tweede beambte ten postkantore alhier H. B. C. Schotborgh is bevorderd tot tweede klerk, en tijdelijk werkzaam gesteld als klerk, adjunct-ijker, ambtenaar van politie en scheepsmeter op Bonaire.

De heeren P. B. Gorsira en H. L. Perret Gentil zijn benoemd tot tweede beambten en onderscheidenlijk werkzaam gesteld ter Gouvernements-Secretarie en ten postkantore alhier.

Aan den roeier van de loodsboot Antonie Feneyter is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging verleend.

De tijdelijke tweede beambte ten kantore van den Directeur der Openbare Werken alhier Carel F. Boskaljon is definitief als zoodanig aangesteld.

De adjunct-commies J. H. Perret Gentil Lz., werkzaam ten kantore van den Directeur der Openbare Werken, is tijdelijk belast met het beheer van het buskruitmagazijn.

De tijdelijke agent tweede klasse J. J. Groenendaal, en die der tweede klasse J. J. Hopmans en L. H. Engelen, zijn definitief in hun rang benoemd.

Koloniale Postspaarbank.

Gedurende de maand Juli.

Kantoren		ingelegd	teruggehaald
Willemstad		f 6.109.58	f 6.280.55
2e district	Curaçao	48.25	25.
3e „		—	95,
4e „		117.25	204,84
5e „		70.	83,25
Oranjestad	Aruba	406.25	87.
3e district		—	—
Kralendijk	Bonaire	1182.20	684.59
Rincon		—	—
Philipsburg StMart.		1,895.60	1,268.72
Oranjestad St Eust.		2.487,50	25.75
Bottom	Saba	115.	188,60
Windwards.		—	684,90
Totaal		f 12.864.58	f 9.520.20

Muziekuitvoering.

PROGRAMMA.

Zondagavond om 7,30 Overzijde.

1. Morteen Marsch. Buffet.
2. La Dame blanche Ouverture Boieldieu
3. Luxemburg Walser. F. Lehar
4. Les Contes d. Hoffman. Fantaisie Offenbach
5. Die Parade der Zinnsoldaten Charakterstuck L. Jessel
6. Carmen Fantaisie G. Bizet
7. Margarita Danza M. Taveres
8. De Ruyter-hulde Marsch J. Boskaljon

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 27 Sept. 1918.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.	—
BEENDEREN per K.G.	„
DIVIDIVI per K.G.	„ 0.06½
GEITENVELLEN per K.G.	„ 0.80
HUIDEN per K.G.	„
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„
id. per KG. 2e kw.	„
RICINUS-ZAAD per K.G.	„
SCHAPENVELLEN per stuk	„ 0.20
WOL per K.G.	„ 0.60
ZOUT per vat van 120 K.G.	1

Ontwerp: wijziging Grondbelasting- en Gebruiksbelastingverordening.

De Gouverneur, meenende, dat het noodig is, deze beide verordeningen te wijzigen, gaf in een Memorie van Toelichting daarvoor de volgende reden.

Het is bij beide sinds de invoering van het nieuwe belastingstelsel plaats gehad hebbende aanslagregelingen voor de grondbelasting gebleken, dat het bij de grondbelastingverordening 1908 voor het eiland Curaçao ingevoerde nieuwe stelsel van aanslagregeling, namelijk voorloopige vaststelling door commissies en definitieve vaststelling door eene hoofdcommissie, in de praktijk niet aan de verwachtingen heeft beantwoord, instede van tijd winst tijdverlies oplevert, tot noodeloozen omslag leidt en daarenboven niet bevorderlijk is voor het verkrijgen van een gelijkmatigen belastingdruk.

Het werk, vooral in de stadsgedeelten, is te omvangrijk dan dat het door personen, die daarnevens ook hun eigen werk te verrichten hebben, naar behooren zou kunnen worden gedaan. Vandaar, dat het zoowel in 1908 als in 1913 moeite gekost heeft de verschillende commissies te vormen, en dat een groot gedeelte van het werk door de ambtenaren der Inspectie der belastingen moest worden verricht.

Daarbij is telken reize aan de hoofdcommissie gebleken, dat niet alle commissies volgens gelijke beginselen en inzichten hunne schattingen hadden gedaan, zoodat er om de gewenschte gelijkheid ten deze te bereiken, vele voorloopige aanslagen moesten worden herzien, hetgeen ook niet bevorderlijk kan zijn geweest om de lust, om deel uit te maken van de commissies bij de ingezetenen te doen aangroeien.

Hierom acht ik het wenschelijk, dat wederom worde teruggekeerd tot het oude systeem van aanslagregeling door éene commissie; welk systeem trouwens voor alle eilanden der kolonie behalve Curaçao is gehandhaafd gebleven en de voordeelen biedt van vlotter en spoediger afdoening van het werk.

De wijzigingen, die in het ontwerp worden voorgesteld, hebben dan ook alle alleen ten doel de hoofdcommissie uit de Grond- en Gebruiksbelastingverordeningen te doen verdwijnen en daarvoor in de plaats te stellen éene commissie.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Aurora Christian, Eliza Davelaar, Asuncion de Flores, De Haasheet, C. A. de Marchena, Zjanet Dewint, Paniaga Porrata Doris, Estela de Duran, Marie Faneitoe, Felicia Fecunda, Juanita Fabiat, Martus Fidauge, Amela Kofiel, Hermina Lowender, Eufemia Martina, Jose A. Mata, Nicolas Odalis, Josofina Paz, Soloman Perters, Remonda Pietru, Julia Pinedo, Peters Daniel Phelipa, Rosario P. de Prices, Felecita Ramok, Clarita Coffier Rock, E. Roche & Co., M. Ridolfina, J. G. van Gelderen, John Willett.

Drukwerk (1) zonder adres.

Burgerlijke stand.

Opgaaf van het aantal geboorten, sterfgevallen en huwelijken, welke hebben plaats gehad gedurende de maand Juli 1918.

	Geboorten. M. gesl.	Vr. gesl.	in echt	b. echt	Overleden M. g.	Vr. g.	Aangegeven Levenl. in echt	b. echt	H.
Aruba	20	16	32	4	4	7	0	0	3
Bonaire	5	5	8	2	2	3	0	0	2
St. Martin N.G.	4	3	1	6	3	2	0	0	0
St. Eustatius	0	2	1	1	4	1	0	0	0
Saba	1	1	1	1	1	2	0	0	0
Totaal	30	27	43	14	14	15	0	0	5

HAVEN-NIEUWS
VAN 21 SEPT. – 5 OCT.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Merida	A. Johanson	11 Sept	La Guayra	21 Sept	Maracaibo
Philadelphia	G. W. Goodman	20 „	New York	21	La Guayra
Zulia	S. S. Morris	23	New York	30	New York
Philadelphia	G. W. Goodman	25	La Guayra	25	New York
Merida	A. Johanson	24	Maracaibo	26	Maracaibo
Merida	A. Johanson	29	Maracaibo	?	?
Samson	Bosse	?	Maracaibo	18 Sept	La Guayra
Don Alberto	Acuña	23 Sept	Maracaibo	26	Maracaibo
Oranje Nassau	Nijboer	29	New York	30	Paramaribo

Door den ongeregelden dienst en de onzekere dagen van aankomst der booten uit New York, geeft het bovenste lijstje de data slechts bij benadering aan.

Schooners	Aankomst	van	Schooners	Vertrek	naar
Vuelta Alegre	21 Sept	Cuba	*Estelle*	21 Sept	Barlovento
Maria	22	S Domingo	*Esperanza*	21	Maracaibo
Lelia	23	Bonaire	*Hollandia*	21	La Habana
Mercida	24	Barbados	*Nilda*	21	Pto Cabello
Meteor	24	Mayaguez	*Juanita*	23	Barahona
Lelia	25	Aruba	*Rita Otilia*	23	Vela de Coro
20 de Julio	26	Maracaibo	*Lelia*	23	Aruba
Rufina	27	Aruba	*Gorsira*	23	Pto Cabello
Virginia	27	Vela de Coro	*Virginia*	24	Vela de Coro
			Julia Romana	26	Vela de Coro
			Felicidad	26	Maracaibo
			Themis	26	Maracaibo
			Lelia	27	Bonaire
			Ester Anita	27	Saba
			20 de Julio	28	Aruba
			Segunda Maria	28	Rio Hacha

DE OORLOG.

't Was deze week aan het Westfront opvallend stil. Of hiervan de reden is, dat de geallieerden hun aanvallen tijdelijk hebben gestaakt om hun zware artillerie naar voren te brengen, ten einde weer met frisschen moed, versche krachten en nieuwe deugdelijke wapenen 'n verdere periode te beginnen, of wel dat Hindenburg een stilstand zijner troepen heeft bevolen teneinde de uitwerking van het Oostenrijksche vredesaanbod af te wachten, iets wat Fransche bladen willen doen gelooven, wij weten het niet. Maar het laatste lijkt zeer onwaarschijnlijk, aangezien Foch dan wel zou zorgen, dat de terugtocht zijn beloop had, immers: „rusteloos vervolgen" is zijn strategische lijfspreuk.

Evenmin kunnen wij een verband leggen tusschen den stilstand hier en den vooruitgang in Macedonië en Palestina. Immers de geallieerden zullen hun front in het Westen niet verzwakken door operaties op een neventooneel; want Frankrijk en België blijven de hoofdschouwburg en waar het hun bijna 10 weken aan één stuk voor den wind ging, zullen zij thans niet los laten.

Enkele kleine berichten bereikten ons over den toestand in Frankrijk. Om St. Quentin, wat als door de Duitschers ontruimd en in brand staande gemeld wordt, fladderen Engelsche verkenningstroepen, doch de intrede in die stad is hun nog niet geoorloofd. Hier en daar nemen de geallieerden een 1200 M. grond en 600 gevangenen, terwijl Londen nog prat kan gaan op de vangst van 8000 Duitsche soldaten.

Gent, Brugge en Luik zouden volgens de telegrammen haastig versterkt worden, terwijl de bevolking van Maubeuge, de vesting op de Fransch-Belgische grens, door de Duitschers is weggevoerd.

Metz in Lotharingen, de groote vesting, is opnieuw door de Amerikanen onder vuur genomen. Deze melden gegevens over een nieuwe, door hen ontdekte springstof, die duizenden tonnen aarde in de lucht kan opwerpen en waarbij de vrijkomende gassen dadelijk vlam vatten tot een hoogte van 200 voet. De schok van de ontploffing wordt op 10 minuten afstand goed gevoeld; loopgraven, honderd meter verder gelegen, worden geheel onder de aarde bedolven.

Wanneer dergelijke projectielen tegen de forten van Metz worden gebruikt, is het geen wonder, als de bezetting zich spoedig moet overgeven.

Van Mühlhausen in den Elzas wordt ook gezegd, dat het door de bevolking is ontruimd.

Een tweede offensief, door de geallieerden ingezet, bestrijkt Macedonië en het gebied, door de Bulgaren ten N. van Griekenland in bezit genomen. Met groot succes treden de Franschen, Serviërs en Grieken op en reeds mochten zij wijzen op de herovering van een breeden strook gronds benevens de interneering van 10.000 Bulgaren, die ook nog 80 kanonnen verloren.

De Serviërs, in hun eigen land best bekend, vechten evengoed in de hooge bergen als op het vlakke land en op sommige punten gingen zij 40-65 Km. vooruit. Prilep, een der grootere steden aldaar, werd door de Fransche cavallerie genomen, terwijl ook de Italianen, van Albanië uit, hun plicht als bondgenoot goed vervullen.

De Bulgaren, door de Duitschers bijgestaan, doen hevige tegenaanvallen en zijn gewoon hun bloed duur te verkoopen. Of de Entente hier haar doel zoo gemakkelijk zal bereiken, moet de toekomst leeren. Dit doel, aldus verklapt de „Matin", is, om de bondgenooten van Duitschland af te scheuren. Zit Bulgarije in den knel, dan is de weg naar Konstantinopel en Armenië open en is Turkije een verloren man. Doch de Bulgaren hebben zich steeds goede soldaten getoond en wanneer straks misschien de strijd op hun vaderlandschen bodem wordt overgeplant, dan vechten ze als leeuwen. De Balkanoorlogen hebben daarvoor een deugdelijk bewijs geleverd.

De taak der Entente in Palestina is daarom veel gemakkelijker. De Turken, ook al worden zij door compagnieën Duitschers bijgestaan en gecommandeerd, hebben in dezen oorlog geen schitterend beeld van hun gevechtswaarde gegeven. Alleen Gallipoli blijft hun een roemrijke vermelding schenken. Thans heeft de Engelsche generaal Allenby hen bijna geheel uit Palestina teruggeworpen, de grootere plaatsen bezet, ongeveer 30,000 man krijgsgevangen gemaakt en 260 kanonnen veroverd. Twee Turksche legercorpsen zijn vernietigd, de rest van de vluchtende troepen wordt met omsingeling bedreigd, terwijl enkele Arabierenstammen zich thans ook op hun verdrukkers komen wreken. 't Ziet er voor het Rijk van de Halve Maan niet erg rooskleurig uit en 't zal er waarschijnlijk niet beter op worden, tenzij...... er vrede komt. Maar......?

Pas is de Oostenrijksche nota door Lansing afgewezen of het bericht duikt op, dat graaf Törrig als onderhandelaar van graaf v. Hertling aan België vredesvoorwaarden heeft aangeboden; 't wordt van Duitschen kant ontkend evenals Rome het bericht loochent als zouden er in Zwitserland vredeswoorden worden gewisseld tusschen Oostenrijksche en Italiaansche onderhandelaars.

Te Londen liep deze week het gerucht, dat in den Duitschen Rijksdag begin November een zelfde vredesdemonstratie zal gehouden worden als in Juli 1917. Zelfs den Duitschen stilstand in het Westen wil men met den vrede in verband brengen. Overal dus gepraat over vrede, alle volkeren hunkeren er naar, maar niemand, die kans ziet hem aan de wereld te brengen.

Voor Oostenrijk, dat het aanbod deed, was deze weigering een nieuwe slag. In het binnenland verhongert het volk, scheuring dreigt, zelfs lazen wij, dat Bosnië, Croatië en Herzegowina onder graaf Tisza een apart rijk willen vormen.

Keizer Karl kan thans aan zijn volk tenminste toonen, dat het zijn schuld niet is, dat de vrede niet komt; dat hij aan God en de wereld niet verantwoordelijk is voor alle leven en bloed, dat nog verspild zal worden.

Mochten overal de volkeren eens spreken!

De nieuwe Begrafenisverordening.

IV.

Over art. 31 bepalende, dat, „een graf niet mag geroerd worden dan na tien jaar na de begraving" vielen eenige leden in de afdeelingen, die den termijn van 10 jaren te lang vonden.

Wanneer men zoolang moest wachten, vóór geroerd mag worden, dan zouden de bestaande begraafplaatsen binnenkort overvol zijn. Daarom gaven zij in overweging den termijn te bepalen op drie jaren, wat het bestuur in zijn Nota van Wijzigingen overnam, zich baseerend op het feit, dat de lijken hier in dien tijd over het algemeen zijn verteerd.

Aangaande art. 32 *a*, waarin verklaard werd, dat men onder roeren van graven in deze verordening verstaat, bij graven of grafkelders met een lijkkist: het openen en verandering brengen in den toestand van den inhoud dier graven of grafkelders, merkte men in het Voorloopig Verslag op, dat deze bepaling in botsing komt met de gebruiken op de Israëlitische begraafplaatsen. Waarop het Bestuur in zijn Memorie van Antwoord zeide, dat, daar volgens de Joodsche ritus een graf nimmer geroerd mag worden, bepalingen omtrent roeren van graven nooit kunnen gelden voor joodsche graven.

Art. 35 bepaalde, dat de begraafplaatsen onder toezicht staan, op Curaçao van den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst en op de overige eilanden van den Gezaghebber.

Waarom, zoo vroeg men in het Voorloopig Verslag, worden de begraafplaatsen op de eilanden niet onder toezicht van den Gouvernementsgeneeskundige gesteld? Omdat, antwoordde het Bestuur, de openbare Gezondheidsdienst op Curaçao over eenige ambtenaren en beambten beschikt; de gouvernements-geneeskundige op de eilanden zal als eenling niet veel toezicht kunnen uitoefenen, wel de Gezaghebber die tevens hoofd der politie is.

Bij art. 38 wilde het Voorloopig Verslag het begrafenisrecht vastgesteld zien, waartegen bij het Bestuur geen bezwaren bestonden. Voor een vergunning tot beaarding, bijzetten of opdelven van een lijk op eene algemeene begraafplaats wordt daarom ten behoeve der koloniale kas het volgende recht geheven:

voor die tot het beaarden (d. i. *het delven van een graf*);

van het lijk van een volwassen persoon f 2.

van het lijk van een kind beneden de twaalf jaren f 1.

van het lijk van een kind beneden het jaar f 0,50.

voor die tot het bijzetten van een lijk in een grafkelder f 1.

voor die tot het opdelven:

van een lijk van een volwassen persoon f 4.

van het lijk van een kind beneden de twaalf jaren f 2.

van het lijk van een kind beneden het jaar f 1.

De vergunning wordt, vrij van zegel, afgegeven door den ambtenaar van den Burgerlijken Stand van het district, waarin de begraafplaats is gelegen.

Het recht moet vóór de begrafenis of het opdelven worden betaald.

Geen recht wordt geheven voor de begraving op opdelving van lijken van krijgslieden in werkelijken dienst.

In het Eindverslag werd de vraag geuit of van Bestuurswege een persoon zal worden belast met het verrichten van de hierin genoemde werkzaamheden en of diens loon begrepen is in de hierbij vastgestelde rechten.

Op beide vragen antwoordde het Bestuur bevestigend.

Tusschen de artikelen 38 en 39 werd een nieuw artikel ingevoegd luidende:

Van het verkrijgen in eigendom van graf- en kelderplaatsen.

Op eene algemeene begraafplaats kunnen graf- en kelderplaatsen in eigendom verkregen worden van de volgende oppervlakten en tegen betaling ten behoeve van de koloniale kas van de daarnaast vermelde bedragen:

grafplaatsen:

van een oppervlakte van 2,25 M. lang en 1 M. breed f 10.

en van 1.10 M. lang en 0,75 M. breed f 5.

kelderplaatsen:

van een oppervlakte van 3 M. lang en 1,5 M. breed f 15

van 3 M. lang en 2,25 M. breed f 20

van 3 M. lang en 3,75 M. breed f 30.

van 3,75 M. lang en 3,75 M. breed f 40.

De eigendom van de graf- en kelderplaatsen, die ieder een volgnummer krijgen, wordt in afwijking van art. 665 van het Burgerlijk Wetboek, verkregen door een verklaring af te geven, vrij van zegel, door den ambtenaar van den Burgerlijken Stand van het district, waarin de begraafplaats is gelegen.

De verklaring moet inhouden de voornamen, den naam, het beroep en de woonplaats van den kooper, de oppervlakte en het volgnummer van de graf- of kelderplaats en de betaling van de koopsom.

Indien een vereeniging of vennootschap kooper is, dan worden de benaming en de plaats van vestiging daarvan in de verklaring vermeld, in plaats van voornamen, naam, beroep en woonplaats.

Art. 39 (oud) wordt nu 40; 40 (oud) art. 41.

In het Eindverslag werd nog naar aanleiding van artikel 40 (oud 39) de vraag gesteld, wie strafbaar is, indien een lijk, niet gekist volgens de voorschriften van dit artikel, uit het buitenland wordt aangebracht en hoe zulk een lijk zal worden behandeld.

Ook werd bezwaar geopperd tegen de bepaling, dat opgegraven lijken ten vervoer uit of naar de kolonie in een metalen kist besloten en daarna in een houten kist vervoerd moeten zijn.

De Nota naar aanleiding van het Eindverslag verwees als antwoord hierop naar de laatste zinsnede van art. 41 (oud 40), volgens welke bij, die in het geval van art. 40 (oud 39) een lijk *vervoert* in strijd met laatstgemeld artikel, gestraft zal worden met hechtenis van ten hoogste een jaar of geldboete van ten hoogste f 100.— Hij, die een lijk uit het buitenland hierheen *vervoert*, is, naar het oordeel van het Bestuur, de schipper of kapitein van het schip, waarmede het lijk in de haven wordt aangebracht. Het lijk zal in dat geval natuurlijk desniettegenstaande ten spoedigste ter aarde worden besteld.

Na art. 41 (nieuw) werd nog een nieuw artikel 42 ingevoegd, luidende:

„De bij deze verordening strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen."

Hierdoor zijn deze feiten als kantongerechtszaken te beschouwen.

De artikelen 31—45 waren óf gewijzigd óf opnieuw geredigeerd reeds aangenomen in de openbare vergadering van den Kolon. Raad op 17 Juli j. l.

Bij het in behandeling brengen van het ontwerp in zijn geheel, vraagt de heer Zeppenfeldt het woord en zegt, dat de bepalingen omtrent lijkverbranding in dit ontwerp voorkomende, hem om principieele redenen aanleiding geven om hierover hoofdelijke stemming te vragen.

Door het lot wordt nu beslist, dat de stemming zal aanvangen bij No. 7 van de presentielijst.

Het ontwerp zooals gewijzigd wordt aangenomen met 7 tegen 2 stemmen.

Vóór stemmen de heeren Penso, Statius Muller, Edwin Senior, Lansberg, De Casseres, Maduro en de Voorzitter.

Tegen de heeren Zeppenfeldt en Sutherland.

Buitenland.

Het idealisme der Russische revolutionairen.

Naar wij in „Svenska Dagbladet" lezen, heeft de Stockholmsche politie de hand gelegd op eene internationale bende van dieven en valsche spelers, Russen en Roemeniers, waarvan zich een aantal thans achter slot en grendel bevinden. Een aantal andere vreemdelingen, die op de eene of andere wijze in deze zaak waren verwikkeld, zullen voorts uit het land worden gezet. Tot deze vreemdelingen behoort ook eene Russische „millionairsfamilie" die sedert geruimen tijd in een van de grootste hotels van Stockholm woonachtig was. Omtrent deze familie verneemt het blad van zeer welonderrichte zijde, dat het hoofd dier familie in Stockholm vertoefde als vertrouwensman van Trotzky en dat het bewezen is, dat hij van dezen aanzienlijke geldsommen — men spreekt van tientallen millioenen tegelijk — ontving, die naderhand in het buitenland, o. a. in Zuid-Amerika, werden belegd. De persoon in quaestie zou overigens, zoowel door banden en bloedverwantschap als ook wat zijne politieke inzichten betreft, Trotzky zeer na staan.

Gebrekkige voedselvoorziening.

De Zwitsersche correspondent van de „Deutsche Tageszeitung" verneemt van uit Italië teruggekeerde Zwitsers dat de voedselnood in Italië zich vooral in de groote steden ernstig doet gevoelen. De prijzen der levensmiddelen zijn tot fabelachtige hoogte opgeloopen. Wat uit Amerika aan levensmiddelen aankomt, verkeert meestal in bedorven toestand of is van minderwaardige kwaliteit. De ontevredenheid hierover neemt met den dag toe en de Italiaansche regeering heeft zich dan ook bij de Amerikaansche ernstig beklaagd, maar zonder resultaat. In de Italiaansche havens liggen schepen met bedorven ladingen, die de autoriteiten weigeren te aanvaarden. Eenige dezer schepen liggen reeds wekenlang stil. Vooral in Genua en Napels moet de toestand in de havens onbeschrijfelijk zijn. Men telegrafeert naar Amerika en Amerika telegrafeert terug, maar men kan niet tot overeenstemming komen, en intusschen stijgt de nood. De boeren, die van het begin af tegen den oorlog waren, beginnen weerbarstig te worden en sabotage te plegen. Vele boeren bebouwden maar juist zooveel land als voor hun eigen onderhoud noodig was en de dwangmaatregelen der regeering hebben schipbreuk geleden.

Bibliotheek voor oorlogsblinden.

Vóór den oorlog bedroeg het aantal blinden in Duitschland ongeveer 40.000, welk getal door den oorlog tot nu toe met ruim 2000 is vermeerderd. Vóór den oorlog bestond een blindenbibliotheek in Leipzig en Hamburg. Thans is bij gelegenheid van den 70sten geboortedag van Ernst von Ihnes door diens weduwe de eerste oorlogsblindenbibliotheek te Berlijn ingericht. Zij bestaat uit 3000 banden, die in blindenschrift onderhoudende, wetenschappelijke en muziekwerken bevatten.

De werken zijn ten deele vervaardigd door blinden-drukkerijen, ten deele door een honderdtal dames, die de werken met de hand vervaardigen. De bibliotheek werd kort geleden in tegenwoordigheid van vele aanzienlijke personen, waaronder een vertegenwoordiger van de Keizerin, feestelijk geopend.

Ook in de Marburg bestaat een bibliotheek voor oorlogsblinden op kleinere schaal.

De Russische divisies in Frankrijk.

De „Victoire" schrijft: De resten der Russische divisies, die indertijd aan ons front hebben gevochten, zijn over de meest verschillende deelen van Frankrijk verspreid. Om de orde onder deze manschappen te bewaren, laat men hen dikwijls door onze landstormmannen bewaken, die over deze taak niet zeer verrukt zijn en ook het doel hiervan niet goed begrijpen. Men heeft ook getracht hen aan het werk te krijgen; deze pogingen zijn echter meest geheel mislukt, en de politie moet dikwijls ingrijpen, om deze dwaze Bolsjewiki tot rede te brengen. Onze plattelandsbevolking, die met bewonderenswaardige kalmte de ellende van den oorlog verdraagt, protesteert tegen dit demoraliseerend schouwspel. Het beleedigt alle offervaardigen en werkt tegelijk prikkelend. Zij verlangen, dat zij van deze lastige plaag bevrijd worden, waarvan het zien een voortdurende herinnering is aan de wreedste van alle ontgoochelingen.

Bij deze brengen wij onzen oprechten dank voor de talrijke bewijzen van belangstelling gedurende de ziekte en bij het overlijden van onze beminde Zuster

Maria Magdalena.

Zusters Dominicanessen

Aruba.

Bekendmaking.

De verkoop van Zilveren, Gouden en Juweelen voorwerpen, beleend ter Spaar- en Beleenbank van 1 Maart 1917 tot en met 31 Augustus 1917, onder **No. 4346 S** tot en met **No. 3490 T**, zal plaats hebben op Donderdag den 3en October a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, 28 Sept. 1918.

De Voorzitter,

8 C. S. Gorsira.